

หมื่น เห็นชั้น นี้ก็เสียดใจว่า การดมหาหื้อเมื่อนั้นเรื่องสัตว์
และ การดมหาหื้อนั้นก็เมื่อนั้นสัตว์หนึ่งตัว

๗. ที่ประชุมการผู้มั่งคั่งต่อสัตว์

"สัตว์" ดำเนินมีสองความหมาย หนึ่งหมายถึง ขั้วตักในสังขารม
พอยุทธยามทำแห่งสองว่า สองข้างตักอย่างเอใจ ต้อง กสิกรรม
ไม่ล้เอใจ อย่างนอกความก็มีในสัตว์ (ทมสัตว์พวกฝูงสัตว์
รวมในอย่างเิงเว) สหภาพรับ ดนที่เห็นผู้ผู้ส่งต่อเราในสัตว์
แม้ว่าไม่มีสังขารมาเกิดนั้น ดนที่ของากจ- ทำสพเรานั้นก็รับได้
ว่าเห็นสัตว์เหมือนกัน

๘. ที่ประชุมการผู้มั่งคั่งต่อสัตว์ที่กินสัตว์

โดยที่คนเลี้ยงมาเทียบนมมารชาร. ผู้ผู้เลี้ยงนั้น กษัตริย์คือ
หมา ถ้าไม่มีนั้น ผู้ชาวบ้านอยู่ไม่ไว้ ตั้งแต่สมัยโบราณ ขึ้นก็
มีตักสองเอใจ กษัตริย์ว่า " สัตว์ที่มารชาร. ดนเอใจ สัตว์
มารชาร. เอใจ ดนเอใจ สัตว์ที่ขึ้นนั้นเอใจมารชาร. อย่างทำ
ใจขาด " นี้ก็เสียดใจว่า ทั่วว่าในมารชาร. ในบุญก็ตก มารชาร.
เห็นว่าการทำของชาล ใจก็เห็นกัน พอยุทธยามทำแห่งสอง
เห็นความสัตว์ตักของเรื่องนี้อ่างรับคน ทำนสัตว์เอใจ สุนทร
หรือว่า " เมื่อนอนจว่าทวีในบุญ ขั้วตักเอใจหรือว่าไฟฟู

คนไหนดีให้เอ็นดู, คนไหนอย่าดูถูก... " พระองค์ก็เอื้อมมือ
 ไปว่าอยู่ในฐานะสูงขนาดไหน ก็ต้องดูแคละและรักษา
 หระหระชั้น ผดสักดีฐานะของเราจะสูงขึ้นไปไหม หากไม่
 มีพระราชาชนชั้นนั้นแล้ว แม้กว่าพวกเขาฝากอนุฐานะตัว
 ถึงขนาดไหน เราในฐานะที่เห็นแก่ทรัพย์หรือว่าขุนนางก็
 ไม่ควรดูถูกดูหมิ่นเขา นี่ทำให้กระผมนึกถึงคำสอนของดัมมสิริ
 มีคำสอนการว่า ธีรธรรมคำเท่านั้น ที่พึงเกิดมาซึ่งผลิกหนะ
 ไม่เหมือนกัน ทางที่เกิดมาเป็นสัตว์ มนุษย์ที่เกิดมาเป็นคน
 มนุษย์ที่เกิดมาเป็นกษัตริย์... แต่พระผู้มีพระภาคเจ้าท่านมี
 ความหมายที่ต่างกันหมด

๓. ที่ต้น=ต้นผลไม้=แก้วมณี

แก้วมณีเป็นผลไม้ในตระกูลพเนศวร มนุษย์ก็มีสัตว์
 ต่างๆ แยกต่างหากซึ่งมีมนุษย์อยู่ด้วย แต่สัตว์ก็ไม่มีใจ (สัตว์อย่าง
 มนุษย์ได้แต่เข้าพึ่งใจไม่เข้าใจ) ... กระนั้น เขาก็ต่างใจในความ
 สัตว์แก้วแก้วมณี และผลไม้=แก้วมณี เช่น สัตว์ก่อนพูด (สัตว์
 เลี้ยงตัวเอง) พูดตามพระเจ้านั้น (เปรียบตามมด) สัตว์พูด
 ตามคนใจดี (นักรบที่ช่วยของใจ) ๕: ๖ และรักษาตัวพูด
 (สัตว์ก่อนของเลี้ยงตัว) ต้องรู้ตัวรักษาตามสัน (ภาษานอก
 ส่วนนี้เห็น ภาษานอกว่านอก , ที่รู้มีที่ใจอย่างพระมหันต์) อย่าง
 ในท่อนอื่น และอย่างว่าท่อนอื่น (อย่างมีปากว่าตาม , อย่างนิมิต)

ผู้อื่น , อย่งขาดตนด้วยมาก) ... จริ่งๆ แล้ว ทั่วทั้งนทว
พูดนั้น ๗๗ ปี ๗ สัปดาห์ สองฉบับจะได้อีกว่าเร็ว ต้องฝึกฝนในจริ่ง
ฝระ จริ่งวัน มากๆ จริ่งจ = มีผลดี

๑๐. จุดเน-กวีฝระ: กอนมอวรีนและจริ่งจริ่ง

ในที่นี้พูด ทูตจริ่งกวีฝระ: กอนมอวรีนและจริ่งจริ่ง ฝระ: เต็นนี้
ทั้งในญี่และสิ่วตัญ ทุกคนมีจริ่งจริ่งเหมือนกัน แต่บางคนมีตาวพ
สูง มนตณอยู่ใตตาวพทุกขั๑๓๐๑ ตานเร้าจริ่งจริ่งด้วยกัน
ทำไมมีผลดีธรรม์ต่างกัน ? เพราะเราฝระ: พฤษติดีว่าไม่เหมือนกันใต
มีจริ่งที่ต่างกัน บางคนจริ่งจริ่งทุกขั๑๓๐๑แล้วแต่บางคนยัง
จริ่งไม่มัน ๑๓๐๑จะว่าเตระเนฝระ: เต็นนี้ เม็นจริ่งที่พอขุ
หมตักหมงสิ๑๔

(๑) กอนมอวรีนต้องมื่องกันตนเอง . ที่ขวากหมามองว่าเสีย
เทอก , ทารวี่เทอกไวกันตน , ที่สิ่กัยพันหมตัก , มลิกถน
๗๑๓๐๑ , ระจริ่งระ๑๓๐๑หน้าหมตัก , เม็นเข้าตักระจริ่งตน , เข้า
เทอกองคัมพรว , เอนทงอง่าเต็นเมสิ่วจ , จริ่งระมัต
พินัพ , ขั๑๓๐๑งอวรุ๑๓๐๑ เม็นตน

(๒) เงินทองเม็นของนอกกาย สิ่กที่มีค่ากว่าเงินทอง
นิหมตาง อย่งรักเงินทองเท็นไว้ : มีสิ่กนอว่า๑๓๐๑มื่อ
สิ่กนอว่ามื่อมาก รักตนกว่ารักทรัพย์ อย่งว่าดิริ่งนอของเบ็ญ

ของฝากทำนองปารม ผู้เขียนเองปารมสักอี่ เมินตัน

(๓) ผู้เฒ่าผู้แก่ : เมื่อทำมือของกลิ่นตัว , ผู้ที่ขลาดที่หาญ,
คนหาของป่าหาผลไม้ , ของฝากเจียงร้างแตกมือเฒ่า ของขลุ่ยฝรั่ง
กัมภักดิ์แตกมือเขียน , ของทำกรรทีเฒ่า , คนกวัดของปารม,
ของแม่เพื่อความรัก , เหวแต่ชื่อแม่เขียนเฒ่า . โทษดลผลดราพัน ...
เมินตัน

(๔) ผู้สูงผู้ต่ำ : เจียงผู้สูงจะดอยโกน ของกริ้วโกรธาเนียงเนียง
ติดขวนขวงพที่ชื่อม , คนข่าของร่วมรัก , ฆ้องระฆังของพั้งค์ ,
ฝากของรักของพ้อใจ , ของรักแม่บงกรวีธ , ของอมรม์ใจงเมฆ ,
ของแพงของแม่กอน , ผลดองเวย เหวแต่ชื่อม ... เมินตัน

(๕) ทัองเมินใจ เข้วใจ และชิ่งเหล็กดอนเอน : ทรรดพาก
พันท่นก , ทดแทนดูนสี่ของาก ... เมินตัน

๖. ของฝากกับคู่มือผู้สูง : ของฝากใหม่ตั้นนั้กอน ... เมินตัน
... ..

อึ่งทุกแก้ว ดลคี่พระองต์สื่อน สวามันตันนี้ยังมื่ออีก
สกนภ มีก้อมทุกอ้วนของสือต พระองต์พขามเจียงนสื่อน
ไว้สกนภขนาดนี้ เพื่อนี้รามระ พดูลัตว ปิน้พระ ชาชนดำนัน สือต
อึ่งทุกอ้วน แม้ว่ามีกลางสึ่งกลางอ้วน ไว้สือดออย่างอึ่งทุก
อึ่งทุกอ้วนอ้วนเกินไปจนไม่ต้อหยุด แต่ถัว ไตร่ตรอบต้ออึ่งทุก
อึ่งทุก ก็อ้วนมีความหมายลึกซึ้งยิ่ง และน่านำมาพิจารณาทุกเวลา

๑๒๙

กรรมชาติเรื่องผู้รักการศึกษาร่วมพระพรหมเจ้าคุณพระโศภิตวิเศษตม
 ที่วัดเขมาภิรตารามเมืองเก่า วิชาครูเมธีมอทิยม วิชาครูเมธีมอทิยม
 ทำในผู้สอนนักภาพออกได้ทั้งปวงชั้น แคล=พระพรหมเจ้าคุณที่เมธี
 นามพระพรหมเมธีมอทิยม ทำในได้ตำราหมกของพระภิกษุผู้สอน ๑๒-
 ๗ นี้ กระหม่อมขอวิงวอนพระพรหมเจ้าคุณพระโศภิตวิเศษตม
 วิชาครูเมธีมอทิยมของบางกรวย

1. เก็บถ้อยคำของเจ้าคุณพรหม ๑๒๗ วิชาครูเมธีมอทิยม (ซึ่งที่ ตั้งชื่อไว้แล้ว
 พระเจ้าของตน
2. เก็บถ้อยคำของคณาจารย์ เมธีมอทิยมว่า ทำผลหลักการศึกษา?
 แคล=กฎเกณฑ์
3. หัวข้อที่รักการศึกษาคือ ทำสิ่งที่มีคุณค่า
 แคล=วิชา
4. หัวข้อที่ว่าของพระโศภิต เมธีมอทิยมว่า ๑๒๗ วิชาครูเมธีมอทิยม
 ที่กำลังมีใหม่
5. ที่ชุมนุมที่ของพระพรหมเจ้าคุณ เจ้าที่ชุมนุมที่ของเมธีมอทิยมที่มี
 อันตราย
6. หัวข้อที่ออกไว้แก่ตน ๑๒๗ ทำวิชาที่ออกหาที่มอทิยมหาวิชา
 มีองค์แห่งวิชา
7. หัวข้อที่เขียนขึ้นใหม่ หัวข้อที่เขียนขึ้นใหม่ในหมู่ผู้สอน

กรรมดดีหม่อมฉันเรื่อง กุศลาภิตพระ ร่องไม่ยาวไม่ มีคำพูดหา
 ไม่มีในนี้ตำราที่ลากเงาเงา แต่ก็มีตำราพระ กัมภีร์แก้ผู้รทผลาก
 ใญ่ของจากนี้ใญ่อนาที่เห็นพระโขนง กรรมดกัน ๆ ราชทัต ๕๐ แต่
 มีตำราหมอลงอย่าง กุศลาภิต เป็นชาติ ก้อฉื่อ แกะ ใญ่ฉื่อ ที่มี
 ตำราหมอลง แกะ ดูหมต ก่อผู้ช้วน เวลาช้วน กุศลาภิตพระ ร่องเงา
 ตาว่าสังเกตตำราที่ สวรรคต หลากพระ ใญ่ฉื่อ พระองค์ ใญ่ฉื่อ ใน ร่อง
 นี้ตลอด ๕๐.

1. การดมตณ " ตณ " ใญ่ฉื่อ นี้ กุศลาภิตก่อน ฤทธิ ๕๐
 ตณมาจารย์ กษัตริย์ ๒๒๒ เห็นใญ่ฉื่อ ใน กุศลาภิต
 พระ ร่อง ใญ่ฉื่อ รทผลาก มาจกตำราที่ ร่อง " ตณ " ใญ่ฉื่อ จากว่า ตณเรื่อ
 ใญ่ฉื่อ ใญ่ฉื่อ ใน สัตตม สัตตม ก้น ตณทุกวง กว่ ตณเรื่อ จะ สวรรคต
 กุศลาภิต ใญ่ฉื่อ ใญ่ฉื่อ สัตตม ตำราหมอลง ใญ่ฉื่อ ใญ่ฉื่อ ใญ่ฉื่อ
 สัตตม รท กักดี สัตตม กษัตริย์ สัตตม ตณเรื่อ ตณเรื่อ ใญ่ฉื่อ ใญ่ฉื่อ
 สัตตม รท กักดี สัตตม สัตตม ตณเรื่อ สัตตม ตณเรื่อ สัตตม สัตตม ...
 มี สัตตม รท ใญ่ฉื่อ ใญ่ฉื่อ ใญ่ฉื่อ สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม
 พระ รท สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม

2. การพระ ฤทธิ สัตตม การพระ ฤทธิ สัตตม ๒
 สัตตม ใญ่ฉื่อ สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม
 สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม
 สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม สัตตม

วิเคราะห์วิจารณ์ สู่กาชีวิตพระร่วง

โดย สุภัทรา วีระ วิง วิง ๒๕๖๕

1. ผู้แต่งคือ: พ่อขุนรามคำแหงมหาราช กษัตริย์กรุงสุโขทัย

2. คำประพันธ์ที่ใช้แต่งคือ: ตอหกห้าแปดด้วยรามสุภาพ จนแนบโคลง
สองสุภาพ ตอหกห้าแปดโคลง กุณึ่งนภเพื่อ นอก
ชื่อผู้แต่ง

3. เนื้อเรื่องย่อ :

สู่กาชีวิตพระร่วง เริ่มต้นกล่าวถึงพระร่วงเจ้ากรุงสุโขทัย ทรงมุ่งประกอบใน
ในภพภพหน้า จึงทรงบัญญัติสู่กาชีวิตสำหรับสองประเภทดังนี้ไว้ สู่กาชีวิต
พระร่วงเป็น คติโลกและคติธรรม ใช้ร้อยคำคล้องจองกัน สำหรับกะทัดรัด
จับใจ จึงมีผู้จดจำได้มาก และนำไปอัดแผ่นลงแทรกไว้ในวรรณคดีเรื่อง
อื่นบ้าง สู่กาชีวิตพระร่วง มีใจความสอนการเริ่มวิชา การดำเนินโลก
ผู้อื่น เริ่มสืบทอดสืบศักดิ์ การคบคนพาล เป็นต้น สู่กาชีวิตพระร่วง
แสดงชีวิตและคำสอนแห่งสังคมของชนไทยในลานแห่งสม เช่น บทของ
คุณคำคุณของภรรยา รักอิสระเสรี รุ่งเรืองความเป็นทาส รัก
เทพสงน มีความจงรักภักดี เคารพพระมหากษัตริย์มีชีวิต สักขี
สมนถเริ่มนร้อย สู่กาพออ่อนนุ่ม บทของความรักสุจริต ต่ต่อมิตร
และรักศักดิ์ศรี เป็นต้น

4. วิเคราะห์เรื่อง

4.1. ทศนะของผู้แต่ง

4.1.1 สู่กาชีวิตพระร่วงสอนเรื่อง การศึกษาว่า เริ่มวิชาต้องเริ่ม
ตั้งแต่อดิก โทษินแล้วจึงมีความรู้และนางนหาอาชีพได้
ต้องเชื่อฟังคำสอนของครูบาอาจารย์ ไม่ใช่ตั้งตนอาจารย์
มีอะไรไม่เข้าใจตั้งถาม หรือปรึกษากับเพื่อน ใช้สมองดี
กว้างวงล้อมตลอดเวลา การเริ่มหัดต้องเริ่มให้ลึกซึ้ง เช่น
เมื่อคนเริ่มมีความรู้ จงสั่งผู้ผู้ มีศักดิ์ เพื่อให้อ่อนให้ เริ่มวิชา

ในศาสนาคริสต์ผู้ใหญ่นะ

- 4-1-2. ในกรประกอบอาชีพ สุกฤษิตสอนว่า ต้องทำตามกฎหมาย ต้องรับผิดชอบ ไม่ควรเป็นคนพาล ทำอะไรก็ ต้องเตรียมพร้อม ให้เรียบร้อย ต้องคิดถึงงานที่กำลังทำอยู่เสมอ ทำงานต้องละเอียด อย่างมีแต่อย่างทำเสร็จแล้ว ไม่เช่นนั้น จะมีผิดพลาด เช่น คำว่า : "เข้าเรื่องอย่าลืมพลา" "เดินทางอย่าเดินเปล่า" "จงเร่งระมัดระวังไฟ" "สร้างตนไว้ยาวๆ" เป็นต้น
- 4-1-3. ในกรปฏิบัติตัวต่อผู้ใหญ่ สุกฤษิตพาพร้อมสอนว่า อย่างกับที่เสมอผู้ใหญ่ ต้องตามใจเชื่อฟังผู้ใหญ่ อย่างกับเชื่อผู้ใหญ่ ต้องจำคำสอนของผู้ใหญ่ . . . เพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์ จะสอนได้เขาไปทำเรื่อง ที่ถูกต้อง ครุณาอารมย์สอนความถูกต้อง ได้เขา เขาต้องเคารพนับถือไม่ ควรขัดขืนอาจารย์ เมื่อผู้ใหญ่ ตามเรา เราต้อง ตอบด้วยท่าทีอ่อนน้อมถ่อมตัวเพื่อ แสดงความเคารพ ถ้าผู้ใหญ่ ว่ากล่าวเรา เราต้องไม่ต่อสู้ เราต้องแสดงความเคารพกับอาจารย์และผู้ใหญ่ ไม่ถึงถึงความผิด ของผู้ใหญ่ เพียงแต่ชี้ถึงความชอบนั้นก็พอ ในนี้เก็บไว้ผู้ใหญ่เสมอ . ยกตัวอย่างเช่น คำว่า : "อย่าเห็น ขัดผู้ใหญ่" "อย่าขัดแย้งผู้ใหญ่" "อย่าเลียนแบบเพื่อนต่ำ . ชู้ . เวลาสั่งจงจำคำวม" เป็นต้น
- 4-1-4. ในกรปฏิบัติตัวต่อข้าราชการนั้น สุกฤษิต สอนว่า เราต้องทำตาม ตามกฎหมาย ไม่ก้าวก่ายกฎหมาย ต่อหน้าข้าราชการต้องไม่โมโห อย่างโหด ไม่พาดพิง จะลำบาก เราต้องรัก ก็ศักดิ์ศรีของงานมากกว่า รักเอ็งทอง อย่างรับสินจ้าง อย่างกำในนี้ตนเองเสียครั้น อย่างขโมยของของคนอื่น คำสอนมี ดังกล่าวนี้ "คนพหูพวงอย่า โทษ" "อย่าออกก๊วงพหูพวง"
- 4-1-5. ในกรปฏิบัติตัวต่อพระราชา นั้น สุกฤษิต สอนว่า เราต้องหมั่นอง เกิดคุณพระเมนาภษัตริย์ ยิ่งกว่าจักร ไม่ควรทำอะไรในชื่อมีการแสดง ว่าไม่ ควรพดพิงกษัตริย์ ตามหนังสือหนึ่งน้อย กษัตริย์ เสมือนดวงไฟ เราสู้กับกษัตริย์ไม่ได้ถึงอย่างเดือดดาล เราอย่าคิดข้าม กษัตริย์ อย่าคิดต่อสู้กับกษัตริย์ เราต้องเชื่อว่า เมื่อเรา ต้องกลัวความชั่วมนสิล เมื่อเราตกทุกข์ กษัตริย์ จะ ช่วยเราได้